

διὰ τὸ ἐλάχιστον ἀνταλλακτικὸν ἐμπόριον ὕπερ διεξάγουσι πρὸς τοὺς γείτονας αὐτῶν.

Πρέπει οἱ ἀρμόδιοι ἐπιστήμονες νὰ σπεύσωσι πρὸς μελέτην τῆς περιέργου ταύτης φυλῆς ὑπὸ πολλὰς ἐσφαις, διότι πιθανώτατα ἐν προσεχεί μελλόντι θέλει ἐκλείψει παντελῶς καὶ μηδενισθῇ ἀπέναντι τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἰαπώνων, τὸν ὅποιον δὲν ἠδυνήθη νὰ κατανοήσῃ καὶ ἐπομένως ἀφομοιωθῇ πρὸς αὐτόν.

P. B.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΜΝΗΜΑΤΑΚΙΩΝ.—Οἱ *Pagliacci* ἐπὶ P. LEONCAVALLO.—
ΘΕΑΤΡΟΝ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.—Ἰταλικὸς θιάσος μελοδραματιῶν—ΘΕΑΤΡΑ
ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἐποιήσατο ἑναρξιν τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ἐν μέσῳ μεγίστης συρροῆς κόσμου ὁ ὑπὸ τὸ γνωστὸν θιασάρχην κ. Λαμπρούναν ἰταλικὸς μελοδραματικὸς θιάσος, ἡ δὲ ἑναρξίς αὕτη ἐγένετο δι' ἑνὸς τῶν λίαν ἐπιτυχόντων ἐν τε Βιέννῃ καὶ Ἰταλίᾳ μελοδραμάτων τοῦ νεωτέρου ἰταλοῦ δραματικοῦ τε καὶ μελοποιοῦ R. Leoncavallo, τῶν *Pagliacci*, ἥτοι Παλιάτσων. Τὸ μελόδραμα τοῦτο τοῦ μελοποιοῦ τῶν *Medici*, οὗ τὰ τε ἔπη καὶ τὸ μέλος ἀνῆκουσιν αὐτῷ, εἶνε μὲν κυρίως διήπρακτον, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θιάσου τοῦ κ. Λαμπρούνα ἡ πρώτη πρόξις διηρέθη εἰς δύο μετὰ τὴν χοροφδίαν τῆς πρώτης σκηνῆς *Din, don, suona vespero ragazze e garzon*.

Τὸ δράμα στερεῖται κυρίως δράσεως καὶ παρουσιάζεται ὁλῶς ἀπλοῦν. Ἡ σκηνὴ ὑπόκειται ἐν Καλαβρίᾳ κατὰ τὴν μνήμην τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅτε οἱ χωρικοὶ ἐορτάζουσι. Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐπίσης ἀφίκετο καὶ ἐποιεῖτο ἑναρξιν τῶν παραστάσεων αὐτοῦ θιάσος σαλτιμπάγκων ἐκ τῶν καλῶν. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐνάξεως τῶν παραστάσεων αὐτοῦ συμβαίνει ἀληθὲς τι δράμα, ὅπερ ἔσχε τραγικὰς τὰς συνεπείας. Ἡ πρωταγωνίστρια οἶοναι τοῦ θιάσου *Nedda*, ὡραία γυνὴ σύζυγος τοῦ ἐκ τῶν καλῶν τοῦ θιάσου *Canio*, καταμαγεύει διὰ τῆς χάριτος αὐτῆς τὸν *Tonio*, ἀλλ' αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ αἰσθήματα τοῦ τελευταίου τούτου, ἐρῶσα σφοδρῶς νεαροῦ χωρικοῦ ὀνόματι *Silvio*. Τούτου ἕνεκα ὁ *Tonio* ὀρκίζεται ἐκδίκησιν καὶ ἰδοὺ ἀρχεται παίζων πρόσωπον ραδιοῦργου· καθ' ἣν στιγμήν δὲ ἡ *Nedda* καὶ ὁ *Silvio* ἄδουσι δυοδίαν ἔρωτος καταπροδίδει αὐτοὺς τῷ συζύγῳ, ὅστις σπεύδει καὶ συλλαμβάνει τοὺς ἐραστάς, ὁ δὲ *Silvio* πηδᾷ ἀπὸ τοῦ παροθύρου καὶ φεύγει. Παρακολουθεῖ αὐτὸν ὁ *Canio*, δὲν κατορθοῖ ὅμως νὰ συλλάβῃ αὐτόν καὶ ἐπανέρχεται παρὰ τῷ συζύγῳ, ἣν ὁρμῇ νὰ φονεύσῃ. Παρεμβαδίνουσιν οἱ *Tonio* καὶ ὁ ἀρλεκίνος *Pepp* καὶ ἀνεχαιτίδαντος συνιστῶσιν αὐτῷ ἡρεμίαν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐνόχου. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε πρὸ τῶν χωρικῶν ἀρχεται ἡ παράστασις τοῦ θιάσου. Κατὰ τὴν παράστασιν ὁ *Canio*, ὅστις παίζει τὸ πρόσωπον παλιάρτου, ποιεῖται συχνοὺς ὑπαινιγμοὺς κατὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, οὕτω δὲ ἡ ὑπόθεσις τῆς κωμωδίας καθίσταται τοῖς χωρικοῖς θεαταῖς ἀκατανόητος, οἵτι-

νες οὐχ ἤττον χειροκροτοῦσι τὸν *Canio*, εὐρίσκοντες αὐτὸν λίαν πραγματικόν. Ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ ὁ παλιάρτος σύρει τὸ ἐγχειρίδιον αὐτοῦ, πλησιάζει τῇ *Nedda*, τὸ δὲ ἀκροατήριον ἀντιλήθην τότε τοῦ πράγματος ἐγείρεται ὅπως ἐμποδίσῃ τὸν *Canio* ἀπὸ τοῦ φόνου, ἀλλ' ἤδη ἡ *Nedda* πίπτει πληγείσα ὑπὸ τοῦ συζύγου. Εἰς τὴν ἐπικλινὸν δ' αὐτῆς ἀφικνεῖται ὁ ἐραστὴς *Silvio*, ὅστις δέχεται κατὰ μέσον τοῦ στήθους τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ *Canio*. Οὗτος δὲ πρὸ τῆς συλλήψεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀστυνόμων κυνικῶς λέγει «*La comedia è finita*».

Τοιαυτὴ ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος, θέατρον ἐν θεάτρῳ, παράστασις ἐν παραστάσει, κωμωδία καταλήγουσα εἰς τραγωδίαν, κωμῆδία, ἥτις κάλλιον θὰ ἦτο ἂν ἐτῆρει τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς μέχρι τέλους καὶ ἀπέκρουε τὸν βεβιασμένον πῶς διπλοῦν φωνὴν ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Τὸ μέλος εἶνε τεχνικώτατον, γλυκὺ καὶ λίαν ἀρμονικόν. Διαπρέπουσι δ' ἰδίᾳ τὰ ἐξῆς τεμάρια: Ὁ πρόλογος, τὸ ἄσμα *Un tal gioco, ἡ χοροφδία* *Din, don, —suona vespero ragazze e garzon*, ἡ δυοδία τῆς τρίτης σκηνῆς τῆς *Nedda* καὶ *Silvio*, ὁ μονόλογος τοῦ *Canio* ἐν τῷ τέλει τῆς πρώτης πράξεως *Recitar!* ἡ δυοδία τῆς Κολομβίνας (*Nedda*) καὶ τοῦ Ἀρλεκίνου κατὰ τὴν δευτέραν πράξιν, τὸ *No, Pagiassio* τοῦ *Canio*.

Ἡ ἐκτέλεσις ἐγένετο ἐν γένει ἐπιτυχῆς, ὁμολογητέον δὲ ὅτι ἡ κυρία Τόσση, ἥτις καὶ πέρυσιν εἶχε κατακτήσει τὰς συμπαιδείας τοῦ δημοσίου, ἦτο χαριστάτη Κολομβίνα, ἔφαλε δὲ συμπαθῶς τὰ ἄσματα αὐτῆς, Κάλλιστοι δὲ εἶνε ὁ βαρύτονος *Ercolani*, ὅστις πολλακις χειροκροτήθηκε, αἱ ὁ δὲ οὐλύφωνος *Poruaci*, μὴ ἐμπιπρόντος τοῦ χώρου πλείονα λόγον, σημειούμεθα ὅτι ὁ θιάσος τοῦ κ. Λαμπρούνα εἶνε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καλῶς κατηχημένος, κέκτηται δὲ ἱκανὴν ὁμογένειαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἔργου, ὅπερ προῦκάλεσε ἱκανὸν πάταγον. Ὁ *Ruggero Leoncavallo* ἀνήκει εἰς μεγάλην καλλιτεχνικὴν οἰκογένειαν τῆς Νεαπόλεως, Μετὰ τὴν σπουδὴν τοῦ κλειδοκυμβάλου κατετάχθη ἐν τῇ σχολῇ τοῦ *Beniamino Cesi*. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν δὲ τοῦ *Luigi Rosi*, διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου τῆς Νεαπόλεως, ἐποιήσατο ἑναρξιν τῶν μουσικῶν συνθέσεων αὐτοῦ. Ὁ *Thomas Chatterton* αὐτοῦ δὲν παρεστάθη, ἀλλ' ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῶν *Pagliacci* ὥθησε τὸν νεαρὸν μουσικὸν ὅπως προδῇ εἰς τὴν σύνθεσιν τριλογίας ἱστορικῆς ἐπὶ τῆς ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον *Crepusculum*, ὁ δὲ τίτλος ἐκάστου τῶν τριῶν δραμάτων εἶνε: *Medici, Girolamo Savonarola* καὶ *Cecare Borgia*. Ἐκ τῶν τριῶν ἔργων μόνον τὸ πρῶτον, οἱ *Medici*, ἐξετελέσθη ἐπιτυχῶς. Ὁ *Leoncavallo* εἶνε νεαρὸν συνθετῶν, οὐς ἀνέδειξε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ διάσημος ἐκδότης *Sonzogno*.

Ἐν τῇ προτέρᾳ ἡμῶν Δραματικῇ Ἐπιθεωρήσει ἐποιήσαμεθα μνημίαν τοῦ ἐν τῷ Θεάτρῳ τῆς Ὁμονοίας (*Concordia*) ἰταλικοῦ θιάσου μελοδραματιῶν καὶ μιμορχημάτων, σημειούμενοι ἅμα ὅτι ὁ θιάσος οὗτος ἀποδεικνύει ἀσφαλῆ τὴν γενικὴν ἰδέαν, ὅτι τὰ μελοδραμὰτα προσήκουσι τοῖς Γάλλοις. Καὶ πέρυσιν ὅτε ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ καὶ εἶτα ἐν τῷ τῶν Μνηματακίων ἐδίδασκεν ὁ θιάσος τοῦ Στράδολο, ὅστις ἀσυγκρίτως

ὃν κρείτων τοῦ νῦν τῆς Ὀμοιοῦς εἶπομεν τὴν ιδέαν, καὶ νῦν ἐπαναλαμβάνομεν αὐτήν. Ὁ θίασος τῆς Ὀμοιοῦς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἕαν τοιοῦτος, διότι στερεῖται πολλῶν στοιχείων. Οἱ ὑποκριταὶ πλὴν κωμικοῦ τινος, στεροῦνται ἐν πολλοῖς τέχνῃς, ἀνεκτοὶ μόνον εἰς μίμικας κινήσεις. Αἱ δὲ ἀμφιέσεις αὐτῶν (costumes) οὐδαμῶς εἰσὶν ἀξίαι σκηνῆς, διότι καὶ ἀκομψοὶ εἶνε καὶ τὸ χεῖριστον μὴ καθαροί.

Τὸ μιμόρημα (ballet), καίπερ μὴ δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν θεάτρων, οὐκ ἥττον εἶνε καλὸν καὶ εὐάρεστον. Ἡ πρῶτη ἰδίᾳ ὀρχηστρὶς κέκτῃται πολλὴν χάριν ἐν τε ταῖς κινήσεσιν καὶ τῇ ἐκφράσει τοῦ προσώπου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπανελημμένως χειροκροτεῖται. Ἡ δευτέρα ἐπίσης εἶνε καλὴ, ἀλλὰ ταχέως ἀποκλίνει. Ἐπίσης ἐν τῷ χορῷ ὑπάρχουσι τινὲς καλαί.

Ἐτελέσθη ἐν Παρισίοις ἑορτὴ τιμῆς χάριν τοῦ Gounod ἐν τῷ Trocadéro. Τῆς ἑορτῆς ταύτης τὸ πρόγραμμα κατορθώθη ἐκ τῶν ἐξῆς ἔργων τοῦ μελοποιῦ τοῦ *Fauet: Sapho. Reine de Saba* καὶ *Polyeucte. Rédemption* καὶ *Mors et Vita* καὶ ἐκ δύο messes, τῆς τῆς Jeanne d'Arc καὶ τοῦ Paques. Πρὸς τούτοις ἐλέγχθησαν καὶ στίχοι τοῦ J. Barbier ὑπὸ τῆς χαριεστάτης ὑποκριτρίας τῆς Γαλλικῆς-Κωμωδίας δεσποινίδος Bartet.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διδάσκουσι δύο ἑλληνικοὶ θίασοι, ὁ τῶν κ. κ. Ταβουλάρη, συμπραττούσης αὐτῇ καὶ τῆς κ. Παρασκευοπούλου, καὶ ὁ θίασος Προόδου ἐν τῷ ἐκρινῷ Θεάτρῳ Παραδείσῳ. Ἐν δὲ Πειραιεὶ διδάσκει θίασος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀλεξιάδου. Ἐν Σμύρνῃ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου Προκυμαίας διδάσκει θίασος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Καρδοβίλλη, συμπραττούσης τῆς δεσποινίδος Αἰκ. Βερῶν.

Ἐν Ἀθήναις ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ θίασου Προόδου πρωτότυπον ὄραμα, ὑπὸ τοῦ Δ. Δεστούνη, ἐπιγραφόμενον ἡ *Κοιτωνία*. Τὸ ὄραμα τοῦτο διαίρεται εἰς τρεῖς πράξεις. Σαφεῖς πληροφορίας περὶ αὐτοῦ δὲν παρέχουσιν αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες. Τὸ περίεργον ὅμως εἶνε ὅτι, καθ' ἃ φέρεται, αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς κατέβαλε τὰ ἔξοδα τῆς παραστάσεως, ἐπιφυλάξας δι' ἐαυτὴν τὰ κέρδη.

Ἀγγέλλονται δὲ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νέα ἔργα, πολλῶν προθυμοποιουμένων νὰ λάβωσι τοὐλάχιστον τὸ δίπλωμα τοῦ Συνδέσμου τῶν δραματικῶν συγγραφέων. Οὕτω θὰ ἐκτελεσθῇ κωμειδύλλιον. Αἱ ὑπαίθριοι Ἀθηναῖοι κατὰ μίμησιν τοῦ ἰταλικοῦ μελοδραματίου *Gran Via*, ὅπερ πέρυσιν ἐξετέλεσεν ἐνταῦθα ὁ θίασος τοῦ κ. Stavollo καὶ ὅπερ ἐγένετο δημοτικὸν ἐν Ἀθήναις. Ἐπίσης ἀγγέλλεται καὶ ἄλλο κωμειδύλλιον ἐπιγραφόμενον *Πενθερά*. Ἐπὶ πᾶσιν εὐχόμεθα τοῖς Ἀθηναίοις καλὴν χώνευσιν.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΙΚΩΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΩΝ. I

Ἀχ! πῶς, καὶ μένον παιδί μου, τὴν δόλια σου νεότη νὰ κλάψω,
Ἀχ, πῶς τ' ἀράτο κορμί σου 'ς τὸ ἄπονο χῶμα νὰ θάψω...

Νεὶς γιὰ χρατὶς γιὰ στεφάνι, τ' ὀλόφωτο σπῖτι σ' ἀφίνεις
'Σ ἄφωτο μνημα ποῦ κάλλος καὶ νεότη διψᾷ γιὰ νὰ κλίνης;

1) Ὡς καὶ παρ' ἡμῶν λέγονται.

Γύρνα, χρυσὲ ἥλιέ μου, καὶ πῆς 'ς τὴν φτωχὴ σου μαννούλα,
Ποῖον παράπονον μοῦχες βαθεῖα 'ς τὴν πικρὴ σου καρδοῦλα!

Ὅπ' ἀκριβὲς μ' ἀγγελοῦδι, τ' ὠγρὸ πρόσωπό σου 'γυρνοῦσες
Ὅλον τὸν κόσμον μὲ μιὰ καὶ μόνη ματιὰ σου ροφοῦσες...

Τί δὲν μὲ πῆρες μαζὺ σου ἀλλ' ἔτσι μ' ἀφῆκες κλεισμένη
'Σ ἔρημον σπῖτι γιὰ πάντα, σὲ μαῦρ' ἀπὸ πῖσσα 'ντυμένη;

Σ' εἶδα προχθὲς 'ς τ' ὄνειρό μου: Τὴν γλῶσσά μου 'δάγκασαν

[φείδαν

Ἔπεσ' ὁ στῦλος μὲ βρόντο ἡ στέγη 'κρημνίσθηκ' ἡ ἴδια...

Ἀχ! 'ς τὴν στιγμὴν, ἀκριβό μου, ἐξύπνησα καὶ 'ς τὴν εἰκόνα
Τρέχω τρελλὴ μεθυμένη κι' ἀμέσως πετιοῦμαι 'ς τὰ γόνα...

Αχχαριστῇ τὰ μαλλιά μου νὰ τὰ ξεριζώσω ζητοῦσα
Γιατὶ τὸν ἄσπλαγχνο χάρο σιμά σου νὰ στέκη 'θωροῦσα...

Θέλω 'ψηλὰ νὰ φωνάξω ἀλλ' οὔτε φωνὴ δὲν μοῦ μένει
Κ' ἔπεσα 'πίστομα, γυιέ μου, νεκρὰ καὶ λειποθυμημένη...

Σὰν ἀπ' τὸν ἄλλο τὸν κόσμον 'ζωντάνεψα, τέκνον καὶ μένον,
Σὺ δὲ βαθεῖα μου 'κοιμώσουν σὰν ἡμερὴ ὀρεῖα 'ξάπλωμένο...

Σκύβω σιγὰ καὶ μὲ φόβο, ἀρνάκι μου, νὰ σὲ φιλήσω
'Σ τὸ μετωπὸ σου τὸ κρῶς 'μαρμαρώσα κ' ἔγγρα 'πίσω!...

Γύρνα, χρυσὲ ἥλιέ μου, καὶ πῆς 'ς τὴν φτωχὴ σου μαννούλα
Τί πόνον μωκρυβες τόσο καιρὸ 'ς τὴν πικρὴ σου καρδοῦλα...

Ἄνοιξ' ἐκεῖνα τὰ μάτια, ὦ! ἄνοιξ' τα μιὰ στιγμὴ μόνον
'Ἴσως 'μπορέσω λιγάκι νὰ σβύσω τὸν μαῦρο μου πόνον...

Ποῦνε τὸ γέλιο σου, γυιέ μου, ἄχ! ποῦ τὰ τραγοῦδι' οἱ χοροὶ σου:
Πῶς! ἄλλη μιὰ δὲν θὰ ἴδω τὴν ἀφροπασμένη μορφὴ σου;...

Πῶς δὲν 'λυπήθης καὶ 'μένα ποῦ σ' ἔφερ' εἰς τέτον' ἡλικία,
Πῶς δὲν 'λυπήθης, πουλί μου, δὲν σοῦτανε 'λίγο ἀμαρτία,

Πῶς δὲν 'λυπήθης τὴν Ἄττα,² ποῦ σ' ἔκαμε νεῖδ παλληκάρι,
Χάρες ποῦ σοῦδωσε μύριες, ποῦ σ' ἔκαμ' ἀηδὸνι μὲ χάρι;

Εἰς τὴν δουλειὰ λεοντάρι εἰς δὲ τὸ μυαλὸ διαλεγμένο,
Μ' ἄστρο 'ς τὸ μέτωπ' ἐπάνω κι' ἀπ' ὅλους ἐδῶ 'πληνμένο...

Νὰ μὲ ἀφίσχης τὴν μαύρη νὰ κλαίω πικρὰ νύχτα-μέρα
Κι' ἄλλη χαρὰ νὰ μὴ νοιώσω ἡ δόλια 'ς τὸν κόσμ' ἐδῶ πέρα!...

Κύττα, ψυχούλά μου, γύρω νὰ ὀρῇς τὰ συντρόφια σου τέλος,
'Ερχονται νὰ σ' εὐχρηθῶνε νὰ λάγῃς καὶ σὺ καλὸ μέρος,

'Σ τὸν ἄλλο κόσμον ποῦ ψεύγεις... ἄχ! κόσμ' ἀπὸ πίκρες γεμάτο
Κόσμ' ἀπὸ κόλασι μαύρη, γιὰ μάιννα ποῦ καὶ ἐδῶ κάτω!...

Ἐν Βιέννῃ.

Γ. Σαϊτακτοῦς

2) Ὀμηρικὴ προσφώνησις κυρίως πρὸς μητέρα.

Ὁ ἐπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυπολитоγραφεῖον ΝΕΟΛΟΓΟΥ